

Indikatori ekonomske aktivnosti za I kvartal 2020. godine

Prema preliminarnim rezultatima, BDP u I kvartalu 2020. godine iznosio je 913,1 miliona eura. U apsolutnom iznosu, stvoreno je dodatne vrijednosti više za oko 27 miliona eura u odnosu na isti kvartal prethodne godine. Stopa realnog rasta BDP-a u I kvartalu 2020. godine iznosila je 2,7%. U istom periodu, stopa realnog rasta BDP-a u EU (27) iznosila je -2,5%. Najznačajnije stope realnog rasta u EU (27) u I kvartalu zabilježile su: Irska sa stopom rasta 4,6%, Rumunija i Litvanija 2,4%, a Mađarska je zabilježila stopu realnog rasta od 2,2%. Najveću negativnu stopu realnog rasta zabilježila je Italija od -5,6%, zatim Francuska -4,7% i Španija -3,8%. U državama regiona u I kvartalu zabilježen je rast od 5% u Srbiji, Hrvatskoj 0,4%, Sjevernoj Makedoniji 0,2%, dok je u Sloveniji zabilježen pad od 2,3%.

Značajan rast u I kvartalu 2020. godine zabilježen je u Industrijskoj proizvodnji od 12,9%, od čega je u sektoru *Vađenja rude i kamena* zabilježen rast od 21,3%, u sektoru *Prerađivačka industrija* 17% i u sektoru *Snabdijevanje električnom energijom* od 6,9%. *Realna stopa rasta prometa robe u trgovini na malo* iznosila je 6,1%, dok je vrijednost izvršenih građevinskih radova u I kvartalu 2020. godine veća za 4,6% u odnosu na I kvartal 2019. godine. Poljoprivreda, mjerena vrijednošću otkupa i prodaje proizvoda poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, zabilježila je rast od 3,5% u prvom kvartalu ove godine u odnosu na isti kvartal prethodne godine.

Negativan doprinos rastu BDP-a u I kvartalu 2020. godine dolazi od prihoda od turizma koji su manji za 4,9% i prema podacima Centralne banke Crne Gore u I kvartalu 2020. godine iznosili su 45 miliona eura, što je za 2 miliona eura manje u odnosu na isti kvartal prethodne godine. U I kvartalu 2020. godine zabilježen je i značajan pad broja prevezenih putnika na aerodromima od 11%, kao i pad broja dolazaka turista od 26,3% i pad broja noćenja turista od 18,7% u kolektivnom smještaju.

Ako proizvodnju sagledamo sa stanovišta tražnje odnosno potrošnje, preliminarni podaci za I kvartal 2020. godine pokazuju da je međunarodna tražnja ostala gotovo na istom nivou kao u istom kvartalu prethodne godine. Ukupan uvoz roba i usluga povećan je za 0,1% u I kvartalu 2020. godine u odnosu na isti kvartal prethodne godine, dok je ukupan izvoz roba i usluga smanjen za -0,9%. Bruto investicije su u I kvartalu 2020. godine zabilježile stopu realnog rasta od 2,2% u odnosu na isti kvartal prethodne godine.

Positivan doprinos rastu BDP-a u tržišnim cijenama u I kvartalu 2020. godine, dolazi i od naplaćenih poreza (PDV-a, akciza, carina). Prema podacima Ministarstva finansija, u I kvartalu 2020. godine porezi su naplaćeni u iznosu od 198,2 miliona eura, što je povećanje za 6% u odnosu na isti kvartal prethodne godine.

Prosječna neto zarada u I kvartalu iznosila je 524 eura i u odnosu na isti kvartal prethodne godine bila je realno veća za 1,5%.

Godišnji podaci BDP-a za 2019. godinu i preliminarni podaci za II kvartal 2020. godine biće objavljeni 23. septembra 2020. godine.

Tabela 1. Indeksi ekonomske aktivnosti po privrednim djelatnostima - preliminarni podaci

	I kvartal 2020 I kvartal 2019
Poljoprivreda	
Vrijednost otkupa i prodaje proizvoda poljoprivrede, šumarstva i ribarstva	103,5
Ulaz sirovog kravljeg mlijeka i dobijeni mliječni proizvodi u mljekarama	108,5
Šumarstvo – šumski sortimenti iz državnih šuma	237,8
Industrijska proizvodnja	112,9
B - Vađenje rude i kamena	121,3
C - Prerađivačka industrija	117,0
D - Snabdijevanje električnom energijom	106,9
Građevinarstvo	
Vrijednost izvršenih građevinskih radova	104,6
Izvršeni efektivni časovi rada	107,6
Trgovina	
Stopa realnog rasta prometa robe u trgovini na malo	106,1
Usluge smještaja	
Broj noćenja (kolektivni smještaj)	81,3
Broj dolazaka (kolektivni smještaj)	73,7
Saobraćaj	
Prevezeni putnici na aerodromima	89,0
Prevezeni putnici u drumskom saobraćaju	76,5
Prevezeni putnici u željezničkom saobraćaju	80,2
Promet uslužnih djelatnosti - ukupno	100,4

Izvor: Uprava za statistiku

Tabela 2. Indeksi potrošačkih i proizvođačkih cijena

	I kvartal 2020 I kvartal 2019
Indeks potrošačkih cijena (CPI)	100,8
Indeks proizvođačkih cijena – ukupno (PPI)	101,3
<i>Vađenje rude i kamena</i>	101,5
<i>Prerađivačka industrija</i>	99,7
<i>Snabdijevanje električnom energijom</i>	103,8

Izvor: Uprava za statistiku

Tabela 3. Prosječna neto zarada, u eurima i stopa realnog rasta u %

	I kvartal 2020, u eurima	I kvartal 2020, stopa rasta
Prosječna neto zarada	524	1,5

Izvor: Uprava za statistiku

Tabela 4. Platni bilans Crne Gore – vrijednost i indeksi izvoza i uvoza roba i usluga

	Vrijednost u hilj. EUR-a, I kvartal 2020	I kvartal 2020 I kvartal 2019
Izvoz roba, f.o.b.	95 399	94,3
Uvoz roba, f.o.b.	521 475	102,2
Izvoz usluga (prihodi)	177 998	101,9
Uvoz usluga (rashodi)	138 345	92,9
Ukupan uvoz roba i usluga	659 820	100,1
Ukupan izvoz roba i usluga	273 397	99,1
Prihodi od putovanja - turizma	44 992	95,1

Izvor: Centralna banka Crne Gore, Platni bilans

Tabela 5. Strane direktne investicije, vrijednost i indeksi

	Vrijednost u hilj. EUR-a, I kvartal 2020	I kvartal 2020 I kvartal 2019
Ukupan priliv	179 961	99,0
Ukupan odliv	45 773	46,2
Neto SDI	134 188	162,2

Izvor: Centralna banka Crne Gore, Platni bilans

Tabela 6. Prihodi budžeta – porezi, vrijednost i indeksi

	Vrijednost u hilj. EUR-a, I kvartal 2020	I kvartal 2020 I kvartal 2019
Porez na dodatu vrijednost (PDV)	142 843	102,5
Akcize	49 014	117,7
Porez na međunarodnu trgovinu i transakcije (carine)	5 824	103,6
Subvencije	2 824	51,6

Izvor: Ministarstvo finansija, GDDS tabela

Tabela 7. Broj zaposlenih i indeks broja zaposlenih

	KD 2010	Broj zaposlenih		I kvartal 2020 I kvartal 2019
		I kvartal 2019	I kvartal 2020	
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	1 980	1 744	88,1
B	Vađenje ruda i kamena	1 395	1 438	103,1
C	Prerađivačka industrija	12 744	12 169	95,5
D	Snabdijevanje električnom energijom	2 771	2 715	98,0
E	Snabdijevanje vodom	4 973	4 898	98,5
F	Građevinarstvo	13 638	13 001	95,3
G	Trgovina na veliko i trgovina na malo	38 510	37 580	97,6
H	Saobraćaj i skladištenje	12 130	11 844	97,6
I	Usluge smještaja i ishrane	15 139	14 567	96,2
J	Informisanje i komunikacije	5 452	5 574	102,2
K	Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	4 308	4 084	94,8
L	Poslovanje sa nekretninama	1 656	1 722	104,0
M	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	10 137	10 294	101,5
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	11 717	9 379	80,0
O	Državna uprava	21 825	21 684	99,4
P	Obrazovanje	15 006	14 669	97,8
Q	Zdravstvena i socijalna zaštita	12 623	12 540	99,3
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	5 416	5 760	106,4
S	Ostale uslužne djelatnosti	4 425	4 540	102,6
	UKUPNO	195 845	190 202	97,1

Izvor: Poreska uprava Crne Gore